A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2017. március 22.[1]

„Előzetes döntéshozatal — Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — 2012/13/EU irányelv — Tájékoztatáshoz való jog a büntetőeljárás során — A vádlottnak az ellene emelt vádról való tájékoztatáshoz való joga — Tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítése — Módozatok — Kézbesítési megbízott kötelező kijelölése — Külföldi illetőségű, lakóhellyel nem rendelkező terhelt — A kézbesítési megbízottnak történő kézbesítéstől számított, tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására vonatkozó határidő”

A C-124/16., C-188/16. és C-213/16. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket az Amtsgericht München (müncheni körzeti bíróság, Németország) a Bírósághoz 2016. február 29-én, illetve 2016. április 18-án érkezett, 2016. február 19-i (C-124/16), illetve 2016. április 12-i (C-213/16) határozatával, valamint a Landgericht München I (müncheni I. sz. tartományi bíróság, Németország) a Bírósághoz 2016. április 4-én érkezett, 2016. március 23-i határozatával (C-188/16) terjesztett elő a

Ianos Tranca (C-124/16),

Tanja Reiter (C-213/16)

és

Ionel Opria (C-188/16)

ellen folytatott büntetőeljárásban,

a **Staatsanwaltschaft München I** részvételével,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök, A. Tizzano (előadó), a Bíróság elnökhelyettese, A. Borg Barthet és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Staatsanwaltschaft München I képviseletében H. Kornprobst, meghatalmazotti minőségben,

1 — Az eljárás nyelve: német.

– a német kormány képviseletében T. Henze és M. Hellmann, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében R. Troosters és S. Grünheid, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2012. L 142., 1. o.) 2. cikkének, 3. cikke (1) bekezdése c) pontjának, valamint 6. cikke (1) és (3) bekezdésének értelmezésére vonatkoznak.

2 E kérelmeket az Ianos Tranca és Ionel Opria ellen lopás, illetve Tanja Reiter ellen testi sértés és rendvédelmi szervekkel szembeni ellenszegülés tárgyában folyamatban lévő büntetőeljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2012/13 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése a következőképpen határolja körül ezen irányelv hatályát:

„Ezt az irányelvet attól az időponttól kezdve kell alkalmazni, amikor valamely tagállam illetékes hatóságai az érintett személy tudomására hozzák azt, hogy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják, az eljárás befejezéséig, ami annak a kérdésnek a végleges eldöntését jelenti, hogy a gyanúsított vagy a vádlott elkövette-e a bűncselekményt, ideértve – adott esetben – a büntetés kiszabását és az esetleges jogorvoslatról való döntést is.”

4 Ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése a jogokra vonatkozó tájékoztatáshoz való jogot a következők szerint határozza meg:

„A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak legalább a következő, a nemzeti jog szerint alkalmazandó eljárási jogokról haladéktalanul tájékoztatást kapjanak e jogaik eredményes gyakorlásának lehetővé tétele érdekében:

[…]

c) a vádra vonatkozó tájékoztatáshoz való jog a 6. cikkel összhangban;

[…]”

5 Az említett irányelvnek „A váddal kapcsolatos tájékoztatáshoz való jog” című 6. cikke (1) és (3) bekezdése ekképp rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak a bűncselekményről, amelynek elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket, tájékoztatást kapjanak. Ezt a tájékoztatást haladéktalanul meg kell adni, és olyan részletességgel, amely az eljárás tisztességességének megóvásához és a védelemhez való jog eredményes gyakorlásához szükséges.

[…]

(3) A tagállamok biztosítják, hogy legkésőbb a vád tartalmának bírósághoz való benyújtásakor a vádra vonatkozóan részletes tájékoztatást nyújtsanak, többek között a bűncselekmény jellegéről és jogi minősítéséről, valamint a vádlott szerepének jellegéről.”

A német jog

6 A Strafprozessordnung (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv; a továbbiakban: StPO) 44. cikke előírja:

„Ha valaki önhibáján kívül akadályozva volt a határidő betartásában, kérelemre mentesíteni kell a határidő elmulasztásának következményei alól. A jogorvoslati határidő elmulasztását önhibán kívülinek kell tekinteni, ha a 35a. cikk első és második mondata szerinti tájékoztatásra nem került sor […]”

7 Az StPO 116. cikke a következőképpen rendelkezik:

„1) A bíróság felfüggeszti a csupán a szökés veszélye miatt indokolt elfogatóparancs végrehajtását, ha kisebb beavatkozást jelentő intézkedések kellően megalapozzák azt a várakozást, hogy az előzetes letartóztatás célja ezen intézkedésekkel is elérhető. Különösen a következő intézkedések jönnek tekintetbe […]:

[…]

4. megfelelő óvadék letétbe helyezése a terhelt vagy más személy által.”

8 Az StPO 116a. cikkének (3) bekezdése előírja:

„Az a terhelt, aki biztosíték nyújtása ellenében az elfogatóparancs végrehajtásának felfüggesztését kéri, és nem a jelen törvény hatálya alá tartozó területen rendelkezik lakóhellyel, a kézbesítések fogadásával az illetékes bíróság illetékességi területén lakóhellyel rendelkező személyt köteles megbízni.”

9 Az StPO 127a. cikke értelmében:

„1) Ha a terhelt nem rendelkezik állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel a jelen törvény hatálya alá tartozó területen, és az elfogatóparancs kibocsátásának feltételei csak a szökés veszélye miatt állnak fenn, akkor mellőzhető a terhelt őrizetbe vételének elrendelése vagy fogva tartásának meghosszabbítása, amennyiben

1. nem kell számolni azzal, hogy a cselekmény miatt szabadságvesztés-büntetés kiszabására vagy szabadságelvonással járó intézkedés elrendelésére kerül sor, és

2. a terhelt megfelelő biztosítékot nyújt a várható pénzbüntetés és az eljárási költségek fedezésére.

2) A 116a. cikk (1) és (3) bekezdése megfelelően alkalmazandó.”

10 Az StPO 132. cikkének (1) bekezdése ekképp rendelkezik:

„Ha a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható terhelt nem rendelkezik a jelen törvény hatálya alá tartozó területen állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel, de az elfogatóparancs kibocsátásának feltételei nem állnak fenn, akkor a büntetőeljárás lefolytatásának biztosítása érdekében határozattal elrendelhető, hogy a terhelt

1. megfelelő biztosítékot nyújt a várható pénzbüntetés és az eljárási költségek fedezésére, és

2. a kézbesítések fogadásával az illetékes bíróság körzetében lakóhellyel rendelkező személyt bíz meg.”

11 Az StPO 410. cikke előírja:

„1) A terhelt a tárgyalás mellőzésével hozott végzéssel szemben annak kézbesítésétől számított két héten belül írásban vagy a hivatali jegyzőkönyvbe mondva tárgyalás tartására irányuló kérelmet nyújthat be a tárgyalás mellőzésével hozott végzést hozó bíróságnál. […]

2) A tárgyalás tartására irányuló kérelem meghatározott kifogásokra korlátozható.

3) Amennyiben az előírt határidőn belül nem nyújtottak be tárgyalás tartására irányuló kérelmet a tárgyalás mellőzésével hozott végzéssel szemben, az jogerős ítéletnek felel meg.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A C-124/16. és a C-213/16. sz. ügy

12 A C-124/16. sz. ügyben a lopással vádolt I. Tranca 20–30 napi tételnek megfelelő pénzbüntetéssel büntethető. A C-213/16. sz. ügyben a testi sértéssel és rendvédelmi szervekkel szembeni ellenszegüléssel vádolt T. Reiter 50–70 napi tételnek megfelelő pénzbüntetéssel büntethető. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokból az tűnik ki, hogy sem I. Tranca, sem T. Reiter nem rendelkezik lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel sem Németországban, sem pedig származási országában.

13 A müncheni államügyészség az Amtsgericht München (müncheni körzeti bíróság) illetékes vizsgálóbírójától elfogatóparancs kibocsátását kérte velük szemben annak érdekében, hogy szökésük kockázata okán előzetes letartóztatásban lehessen őket tartani.

14 A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben kifejti, hogy e kérelem vizsgálata során a vizsgálóbírónak a német jog értelmében különösen a letartóztatás arányos jellegét kell értékelnie, és ennek érdekében meg kell vizsgálnia, hogy alkalmazhatók-e kevésbé kényszerítő intézkedések, mint a letartóztatás.

15 Az alapügyben szereplőkhöz hasonló esetekben ugyanis az StPO 116., 116a. és 127a. cikke többek között azt írja elő, hogy a bíróság felfüggeszti a kizárólag a szökés kockázatával indokolt elfogatóparancs végrehajtását, amennyiben a terhelt megfelelő, a várható pénzbüntetést és az eljárási költségeket fedező óvadékot helyez letétbe.

16 E cikkekből továbbá az következik, hogy a német területen lakóhellyel nem rendelkező terhelt, akivel szemben elfogatóparancsot bocsátottak ki, köteles az őt érintő intézkedések, illetve aktusok kézbesítésének fogadásával kézbesítési megbízott személyt kijelölni.

17 Mindazonáltal, az elfogatóparancs kibocsátását vagy végrehajtását megelőző vizsgálat keretében a vizsgálóbírónak azt is meg kell vizsgálnia, hogy az ilyen alternatív intézkedések lehetővé teszik-e a büntetőeljárás gyors lezárását ugyanazon feltételek mellett, mintha a terheltet előzetes letartóztatásba helyezték volna.

18 Márpedig csak akkor valósulna meg, ha a terheltnek oly módon lehetne kézbesíteni egy tárgyalás mellőzésével hozott végzést, amely lehetővé tenné, hogy az jogerőssé váljon. Különösen akkor, ha a terhelt lakóhelye ismeretlen, ami azt feltételezi, hogy azt a terhelt kézbesítési megbízottjának lehet kézbesíteni, és ez a kézbesítés megindítja a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő múlását, amelynek elteltével a tárgyalás mellőzésével hozott végzés jogerőssé és végrehajthatóvá válik.

19 A kérdést előterjesztő bíróság mindazonáltal kételkedik abban, hogy a tárgyalás mellőzésével hozott végzésnek a német jog által előírt eljárása összeegyeztethető-e a Bíróság által a 2015. október 15-i Covaci ítéletben (C-216/14, EU:C:2015:686) értelmezett 2012/13 irányelvvel.

20 Ebben az ítéletben a Bíróság kimondta, hogy a 2012/13 irányelv 2. cikkét, 3. cikke (1) bekezdésének c) pontját és 6. cikkének (1) és (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes valamely tagállam olyan szabályozása, amely a büntetőeljárás során arra kötelezi az ebben a tagállamban lakóhellyel nem rendelkező terheltet, hogy kézbesítési megbízottat jelöljön ki a vele szemben tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítése érdekében, feltéve hogy e terhelt az említett végzés elleni tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására nyitva álló teljes határidővel ténylegesen élhet, tehát e határidő nem csökkenthető az ahhoz szükséges idővel, hogy a kézbesítési megbízott eljuttassa ez említett végzést a címzettnek.

21 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság szerint az előtte folyamatban lévő eljárásokra alkalmazott ezen megoldás, amely eljárásokban nem ismert a terheltek lakóhelye, azzal a következménnyel jár, hogy megakadályozza azt, hogy a tárgyalás mellőzésével hozott végzés jogerőssé váljon. Ha ugyanis azt nem kézbesítik személyesen a címzettnek, a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő számítása nem kezdődik meg.

22 Ily módon e bíróság szerint az a kérdés vetődik fel, hogy a német jog összeegyeztethető-e a Bíróság által értelmezett uniós joggal, amennyiben e nemzeti jogot úgy értelmezik, hogy egy tárgyalás mellőzésével hozott végzésnek az olyan terhelt kézbesítési megbízottja számára történő kézbesítése, aki nem rendelkezik ismert lakóhellyel, megindítja az e végzéssel szembeni, tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő múlását, abban az esetben azonban, ha e határidő eltelt, a terheltnek legyen lehetősége arra, hogy a határidő elmulasztásának következményei alóli mentesítését kérje a célból, hogy tárgyalás tartására irányuló kérelmet nyújthasson be az említett végzéssel szemben.

23 A kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy azon lehetőség alternatívája, hogy kézbesítési megbízott kijelölésére kerül sor abban az esetben, ha a terhelt nem rendelkezik ismert lakóhellyel, a terhelttel szemben kibocsátott elfogatóparancs végrehajtása és letartóztatása annak érdekében, hogy kézbesíteni lehessen számára a tárgyalás mellőzésével hozott végzést, kényszerítőbb jellegűnek tűnik, mint a nemzeti jog javasolt értelmezése. E bíróság szerint ez az értelmezés tiszteletben tartja az eljárás tisztességességének elvét, mivel a terhelt ismeri a kézbesítési megbízott nevét és címét, továbbá tájékoztatást kapott annak szerepéről, és lehetősége van arra, hogy a kézbesítési megbízottnál érdeklődjön a vele szemben tárgyalás mellőzésével hozott végzés kibocsátásáról.

24 E körülmények között az Amtsgericht München (müncheni körzeti bíróság) úgy döntött, hogy felfüggeszti a szóban forgó elfogatóparancsok kibocsátására vonatkozó határozatait, és a következő, a C-124/16. és a C-213/16. sz. ügyben azonos módon megfogalmazott kérdéseket terjeszti előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„1) Ellentétes-e a 2012/13 irányelv 2. cikkével és 6. cikkének (1) és (3) bekezdésével az olyan tagállami jogszabály:

amely a büntetőeljárás során arra kötelezi az ebben a tagállamban lakóhellyel nem rendelkező terheltet, hogy kézbesítési megbízottat jelöljön ki a vele szemben tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítése érdekében,

akkor is, ha ennek következtében a terhelt számára nem áll rendelkezésre a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására nyitva álló teljes határidő,

nem rendelkezik azonban a terhelt olyan lakcímmel sem, amelyen a tárgyalás mellőzésével hozott végzés számára bizonyíthatóan kézbesíthető, és a kézbesítési megbízott nevének és címének közlése lehetőséget ad számára, hogy tájékoztassa a kézbesítési megbízottat arról, hogy hova küldhető számára a tárgyalás mellőzésével hozott végzés és a közlésre vonatkozó igazolás?

2) Ellentétes-e a 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdésével és 6. cikkének (1) és (3) bekezdésével az olyan tagállami jogszabály:

amely a büntetőeljárás során arra kötelezi az ebben a tagállamban lakóhellyel nem rendelkező terheltet, hogy kézbesítési megbízottat jelöljön ki a vele szemben tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítése érdekében,

és a tárgyalás tartására irányuló kérelem elfogadhatóságára vonatkozó határidő számításához a kézbesítési megbízott részére történő kézbesítés minden további nélkül elégséges,

ha a terhelt a határidő ilyen módon számított elmulasztása esetén igazolási kérelmet nyújthat be, és igazolásként elégséges, hogy a tárgyalás mellőzésével hozott végzést továbbították részére, és a továbbítást követően határidőn belül tárgyalás tartására irányuló kérelmet nyújtott be, ha tehát a határidő elmulasztásának következményei alóli mentesüléssel a terhelt számára utólag a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására nyitva álló teljes határidő rendelkezésre áll,

még akkor is, ha a törvény a határidő elmulasztása esetére általános szabályként a tárgyalás mellőzésével hozott végzés végrehajthatóságát írja elő?”

A C-188/16. sz. ügy

25 I. Opria román állampolgárt lopással vádolják Németországban. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy e személy sem Németországban, sem származási országában nem rendelkezik lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel.

26 I. Opria kézbesítési megbízottat jelölt ki az őt érintő bármely büntetőintézkedés kézbesítésének fogadása céljából. Az államügyész kérelmére az Amtsgericht München (müncheni körzeti bíróság) 2015. október 13-án tárgyalás mellőzésével hozott végzést fogadott el vele szemben, és 300 eurós pénzbüntetést szabott ki. E végzést kézbesítették a kijelölt kézbesítési megbízottnak, aki 2015. október 27-én igazolta vissza az átvételt.

27 Mivel semmiféle nyilatkozat nem érkezett e bírósághoz a terhelt részéről, a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására előírt határidőn belül, az említett bíróság titkára 2015. november 11-én azt a megjegyzést vezette rá az említett végzésre, hogy az jogerőssé vált.

28 Az államügyész mint a büntetés végrehajtása tekintetében hatáskörrel rendelkező hatóság a 2015. október 15-én hozott Covaci ítéletre (C-216/14, EU:C:2015:686) hivatkozva, miután több, a büntetés végrehajtása jogszerűségének megállapítására irányuló jogorvoslati kérelem elutasításra került, azt kérte az említett titkártól, hogy törölje az említett megjegyzést. E kérelem a 2016. február 2-i határozattal elutasításra került. Ezt követően az államügyész jogorvoslati kérelmet nyújtott be az Amtsgericht Münchenhez (müncheni körzeti bíróság), amely 2016. február 17-én hozott végzésében mint elfogadhatatlant elutasította e kérelmet. Az államügyész ezután 2016. február 22-én, utolsó fokon a Landgericht München I-hez (müncheni I. sz. tartományi bíróság) nyújtott be „azonnali jogorvoslati kérelmet” (*sofortige Beschwerde*) e végzéssel szemben.

29 A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy az előtte folyamatban lévő, a végrehajtási záradéknak a tárgyalás mellőzésével hozott végzésre történő rávezetésére vonatkozó jogvita megoldása attól a kérdéstől függ, hogy a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására előírt határidő számítása e tárgyalás mellőzésével hozott végzésnek a kézbesítési megbízott számára történő kézbesítésével kezdődött-e.

30 A kérdést előterjesztő bíróság, miután megállapította, hogy a 2015. október 15-i Covaci ítéletnek (C-216/14, EU:C:2015:686) megfelelően annak kötelezettsége, hogy – bizonyos körülmények között – egy büntetőeljárásban terheltként szereplő személy kézbesítési megbízottat jelöljön ki a tárgyalás mellőzésével vele szemben hozott végzés kézbesítésének fogadása céljából, azzal a feltétellel fogadható el, hogy e személy a tárgyalás mellőzésével hozott végzés elleni tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására nyitva álló teljes határidővel rendelkezzen, a szóban forgó német jog különböző olyan értelmezéseit vizsgálta meg, amelyek lehetővé teszik az e feltételnek való megfelelést.

31 E bíróság szerint a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő számítása csak attól az időponttól kezdődik, amikor a terhelt ténylegesen tudomást szerez a tárgyalás mellőzésével vele szemben hozott végzésről. Mindazonáltal ezen értelmezés lényegében *contra legem* értelmezés, mivel a hatályos német jog egyértelműen úgy rendelkezik, hogy e határidőt a kézbesítési megbízottnak történő kézbesítés időpontjától kell számítani.

32 Egy másik értelmezés szerint hivatalból kell megállapítani, hogy elfogadhatatlan bármely tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítési megbízott számára történő kézbesítése, ami alapvetően sértheti a német jogrendet.

33 E jog harmadik lehetséges értelmezése szerint az igazolási kérelemre vonatkozó nemzeti rendelkezések a 2012/13 irányelv 6. cikke fényében értelmezhetők. Ennek megfelelően a tárgyalás mellőzésével hozott végzéssel szembeni tárgyalás tartására irányuló kérelmet hivatalból úgy kell tekinteni, hogy azt határidőn belül nyújtották be, ha írásban történt, azon időponttól számított két héten belül, amikor az érintett személy ténylegesen tudomást szerzett e végzésről.

34 A Landgericht München I (müncheni I. sz. tartományi bíróság), mivel kételkedett abban, hogy ez az értelmezés összeegyeztethető-e a 2012/13 irányelvvel, az eljárás felfüggesztése mellett döntött, és a következő kérdést terjesztette előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a 2012/13/EU irányelv 2. cikkét, 3. cikke (1) bekezdésének c) pontját, valamint 6. cikkének (1) és (3) bekezdését, hogy azokkal akkor is ellentétesek az olyan tagállami jogszabályok, amelyek értelmében a büntetőeljárás során a tagállamban állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkező terhelttel szemben tárgyalás mellőzésével hozott végzés a terhelt által kijelölt kézbesítési megbízott részére kézbesíthető azzal a következménnyel, hogy a tárgyalás mellőzésével hozott végzés a megbízott részére történő kézbesítés időpontjában kezdődő, a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására nyitva álló (kéthetes) határidő lejártakor jogerőre emelkedik, ha a tagállami jogszabályok szerint azt a terheltet, aki a tárgyalás mellőzésével hozott végzésről való tényleges tudomásszerzéstől számított két héten belül írásban tárgyalás tartására irányuló kérelmet nyújt be a tárgyalás mellőzésével hozott végzéssel szemben a hatáskörrel rendelkező és illetékes bíróságnál, hivatalból mentesíteni kell a határidő elmulasztásának következményei alól azzal a következménnyel, hogy a terheltet a határidő elmulasztásának következményei alól mentesítő határozat meghozatalától az eljárást – akárcsak a határidőn belül benyújtott tárgyalás tartására irányuló kérelem esetében – folytatni kell?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

35 Kérdéseikkel – amelyekre célszerű együttesen válaszolni – a kérdést előterjesztő bíróságok lényegében arra keresik a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2012/13 irányelv 2. cikkét, 3. cikke (1) bekezdésének c) pontját, valamint 6. cikkének (1) és (3) bekezdését, hogy azokkal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan tagállami szabályozás, amely a büntetőeljárás keretében előírja, hogy a sem az e tagállamban, sem a származása szerinti tagállamban lakóhellyel nem rendelkező terhelt köteles kézbesítési megbízottat kijelölni a célból, hogy az fogadja egy tárgyalás mellőzésével vele szemben hozott végzést, és hogy az e végzéssel szembeni, tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtása azon határidejének számítása, mielőtt e kérelem végrehajthatóvá válna, az említett végzés e kézbesítési megbízott részére történő kézbesítésétől kezdődik, mivel az érintett személy időközben kérheti a határidő elmulasztásának következményei alóli mentesítését, ha nem ismerte meg ténylegesen a szóban forgó, tárgyalás mellőzésével hozott végzést.

36 A kérdésre adandó válasz tekintetében emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság már megállapította, hogy – különösen a 2012/13 irányelv 2., 3. és 6. cikke tekintetében – az alapügyben a német jogban előírthoz hasonló, tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítését az érintett személy elleni vád közlése egyik formájának kell tekinteni, ezért az ilyen kézbesítésnek tiszteletben kell tartania az e 6. cikkben meghatározott követelményeket (2015. október 15-i Covaci ítélet, C-216/14, EU:C:2015:686, 61. pont).

37 Nem vitatott, hogy a 2012/13 irányelv nem írja elő azon részletszabályokat, amelyeket követve a 6. cikkében szereplő váddal kapcsolatos tájékoztatást e személynek meg kell adni (2015. október 15-i Covaci ítélet, C-216/14, EU:C:2015:686, 62. pont).

38 Mindazonáltal e részletszabályok nem sérthetik a többek között e 6. cikkben szereplő, arra irányuló célkitűzést – amint az az említett irányelv (27) preambulumbekezdéséből is kitűnik –, hogy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és vádolt személyek felkészülhessenek a védelemre, és hogy biztosítsák az eljárás tisztességes jellegét (2015. október 15-i Covaci ítélet, C-216/14, EU:C:2015:686, 63. pont).

39 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokból az következik, hogy az alapeljárásban szóban forgó nemzeti jogszabály úgy rendelkezik, hogy a tárgyalás mellőzésével hozott végzést a terhelt kézbesítési megbízottjának kézbesítik, és e terheltnek kéthetes határidő áll a rendelkezésére, hogy e végzés ellen tárgyalás tartása iránti kérelmet terjesszen elő, oly módon, hogy e határidő az említett kézbesítési megbízottnak való kézbesítéssel kezdődik meg. E határidő lejártakor a végzés jogerőre emelkedik.

40 A Bíróság e tekintetben már megállapította, hogy mind az arra irányuló célkitűzés, hogy a vádlott felkészülhessen a védelemre, mind bármilyen – egyfelől az érintett nemzeti jog hatálya alá tartozó területen lakóhellyel rendelkező terheltek, másfelől a nem e hatály alá tartozó területen lakóhellyel rendelkező, a bírósági határozatok kézbesítése érdekében kézbesítési megbízott kijelölésére kizárólagosan kötelezett terheltek közötti – hátrányos megkülönböztetés elkerülésének szükségessége azt követeli meg, hogy a terhelt számára az e tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtásának teljes határideje rendelkezésére álljon (2015. október 15-i Covaci ítélet, C-216/14, EU:C:2015:686, 65. pont).

41 Ezen összefüggésben nem vitatott, hogy ha az alapeljárásban szóban forgó kéthetes határidő akkor kezdődne el, amikor a terhelt ténylegesen tudomást szerez e végzésről, biztosított lenne, hogy e személy számára e teljes határidő rendelkezésre áll (2015. október 15-i Covaci ítélet, C-216/14, EU:C:2015:686, 66. pont).

42 Mindazonáltal a 2012/13 irányelv 6. cikke nem írja elő, hogy az említett határidő akkor kezdődik, amikor a terhelt ténylegesen tudomást szerez a tárgyalás mellőzésével hozott, őt érintő végzésről. Ezzel szemben az a lényeges, hogy az eljárás tisztességes legyen, és biztosítsák a védelemhez való jog tényleges gyakorlását.

43 Márpedig a Bíróság már elismerte, hogy erről van szó abban az esetben, ha valamely nemzeti szabályozás azt írja elő, hogy a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtása határidejének számítása a tárgyalás mellőzésével hozott végzésnek az e személy kézbesítési megbízottja részére való kézbesítésekor kezdődik, annak hossza pedig nem csökken azzal az idővel, amely a kézbesítése megbízottnak kell ahhoz, hogy a tárgyalás mellőzésével hozott végzést eljuttassa a címzettjének, ily módon ez utóbbinak a teljes határidő rendelkezésére áll (lásd: 2015. október 15-i Covaci ítélet, C-216/14, EU:C:2015:686, 67. pont).

44 Ennek megfelelően az egyes tagállamok nemzeti jogrendjének a feladata, hogy meghatározzák az ilyen határidő elteltének jogi következményeit, különösen pedig azokat a feltételeket, amelyek mellett egy büntetőjogi határozat jogerőre emelkedik és végrehajthatóvá válik.

45 Tekintettel erre, nyilvánvalóan sértené a 2012/13 irányelv 6. cikkének a jelen ítélet 38. pontjában említett célkitűzését, ha az alapügyben szereplőhöz hasonló, tárgyalás mellőzésével hozott, jogerőssé vált és végrehajtható végzés címzettje nem nyújthatna be e végzéssel szemben tárgyalás tartására irányuló kérelmet, jóllehet azért nem szerzett tudomást e végzés létezéséről és tartalmáról akkor, amikor gyakorolhatta volna védelemhez való jogát, mivel ismert lakóhely hiányában e végzést nem személyesen neki kézbesítették.

46 Az ehhez hasonló helyzetben ugyanis az ilyen végzés címzettjét, mivel nem rendelkezhet a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására vonatkozó teljes határidővel, teljes egészében megfosztják ettől.

47 Ily módon a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a büntetőeljárás keretében az olyan terheltek vagy gyanúsítottak, akik az alapügyben szereplőkhöz hasonló körülmények között csak a büntetést megállapító jogerős határozat végrehajtási szakaszában kapnak értesítést a velük szemben felhozott vádról, továbbra is rendelkezzenek védelemhez való joguk teljes körű gyakorlásának lehetőségével. Ennek érdekében, azt követően, hogy a terhelt ténylegesen tudomást szerzett az őt érintő, tárgyalás mellőzésével hozott határozatról, ugyanolyan helyzetbe kell hozni, mintha az említett határozatot személyesen neki kézbesítették volna, és különösen a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására vonatkozó teljes határidővel rendelkeznie kell.

48 Márpedig, amint azt a kérdést előterjesztő bíróságok is kiemelik, hogy bár a nemzeti jog azt írja elő, hogy a tárgyalás mellőzésével hozott végzések a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő elteltekor válik jogerőssé, amely határidő számítása a végzésnek a terhelt kézbesítési megbízottja számára történő kézbesítésekor kezdődik, a jog azt is lehetővé teszi e személy számára, hogy a határidő jogkövetkezményei alóli mentesítését, és ily módon ténylegesen egy ugyanolyan időtartamú, attól az időponttól számítandó határidő számítását kérje az e végzéssel szembeni, tárgyalás tartása iránti kérelem benyújtása tekintetében, amikor az érintett személy tudomást szerzett arról.

49 Ennek megfelelően a kérdést előterjesztő bíróságok feladata a nemzeti jog, különösen pedig a határidő elmulasztásának jogkövetkezményei alól mentesítő eljárás, valamint azon feltételek értelmezése, amelyeknek alá van rendelve az ezen eljárásnak a 2012/13 irányelv 6. cikkében foglalt követelményekkel összhangban történő lefolytatása.

50 A fenti megfontolásokra figyelemmel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2012/13 irányelv 2. cikkét, 3. cikke (1) bekezdésének c) pontját, valamint 6. cikkének (1) és (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan tagállami szabályozás, amely azt írja elő, hogy a büntetőeljárás keretében az a terhelt, aki sem lakóhellyel, sem tartózkodási hellyel nem rendelkezik ebben a tagállamban, illetve a származása szerinti tagállamban, köteles kézbesítési megbízottat kijelölni annak érdekében, hogy az fogadja a terheltet érintő, tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítését, és az e végzéssel szembeni,

tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtása határidejének számítása, mielőtt a végzés végrehajthatóvá válna, az említett végzésnek az e kézbesítési megbízott részére történő kézbesítésekor kezdődik.

51 Mindazonáltal a 2012/13 irányelv 6. cikke megköveteli, hogy a tárgyalás mellőzésével hozott végzés végrehajtása során, azt követően, hogy az érintett személy ténylegesen tudomást szerzett e végzésről, e személyt ugyanabba a helyzetbe kell hozni, mintha az említett végzést a személyesen neki kézbesítették volna, és különösen a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására vonatkozó teljes határidővel rendelkeznie kell, és – adott esetben – a határidő elmulasztásának jogkövetkezményei alóli mentesítéssel.

52 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy ügyeljen arra, hogy a határidő elmulasztásának jogkövetkezményei alól mentesítő nemzeti eljárást, valamint azokat a feltételeket, amelyeknek ezen eljárás lefolytatása alá van rendelve, e követelményeknek megfelelő módon alkalmazzák, és ezen eljárás ily módon lehetővé tegye az említett 6. cikkben foglalt jogok tényleges gyakorlását.

A költségekről

53 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkét, 3. cikke (1) bekezdésének c) pontját, valamint 6. cikkének (1) és (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan tagállami szabályozás, amely azt írja elő, hogy a büntetőeljárás keretében az a terhelt, aki sem lakóhellyel, sem tartózkodási hellyel nem rendelkezik ebben a tagállamban, illetve a származása szerinti tagállamban, köteles kézbesítési megbízottat kijelölni annak érdekében, hogy az fogadja a terheltet érintő, tárgyalás mellőzésével hozott végzés kézbesítését, és az e végzéssel szembeni, tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtása határidejének számítása, mielőtt a végzés végrehajthatóvá válna, az említett végzésnek az e kézbesítési megbízott részére történő kézbesítésekor kezdődik.

Mindazonáltal a 2012/13 irányelv 6. cikke megköveteli, hogy a tárgyalás mellőzésével hozott végzés végrehajtása során, azt követően, hogy az érintett személy ténylegesen tudomást szerzett e végzésről, e személyt ugyanabba a helyzetbe kell hozni, mintha az említett végzést személyesen neki kézbesítették volna, és különösen a tárgyalás tartására irányuló kérelem benyújtására vonatkozó teljes határidővel rendelkeznie kell, és – adott esetben – a határidő elmulasztásának jogkövetkezményei alóli mentesítéssel.

A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy ügyeljen arra, hogy a határidő elmulasztásának jogkövetkezményei alól mentesítő nemzeti eljárást, valamint azokat a feltételeket, amelyeknek ezen eljárás lefolytatása alá van rendelve, e követelményeknek megfelelő módon alkalmazzák, és ezen eljárás ily módon lehetővé tegye az említett 6. cikkben foglalt jogok tényleges gyakorlását.

Aláírások